

yrke: PRIVAT- DETEKTIV

Otrogna män, blodsdiamanttjuvar och giriga börshajar – Tullan Holmqvist har jagat många slags bovar i New York. Numera avslöjar hon mest cv-fuskare.

av SOFIA HEDSTRÖM foto: ANNA SCHORI

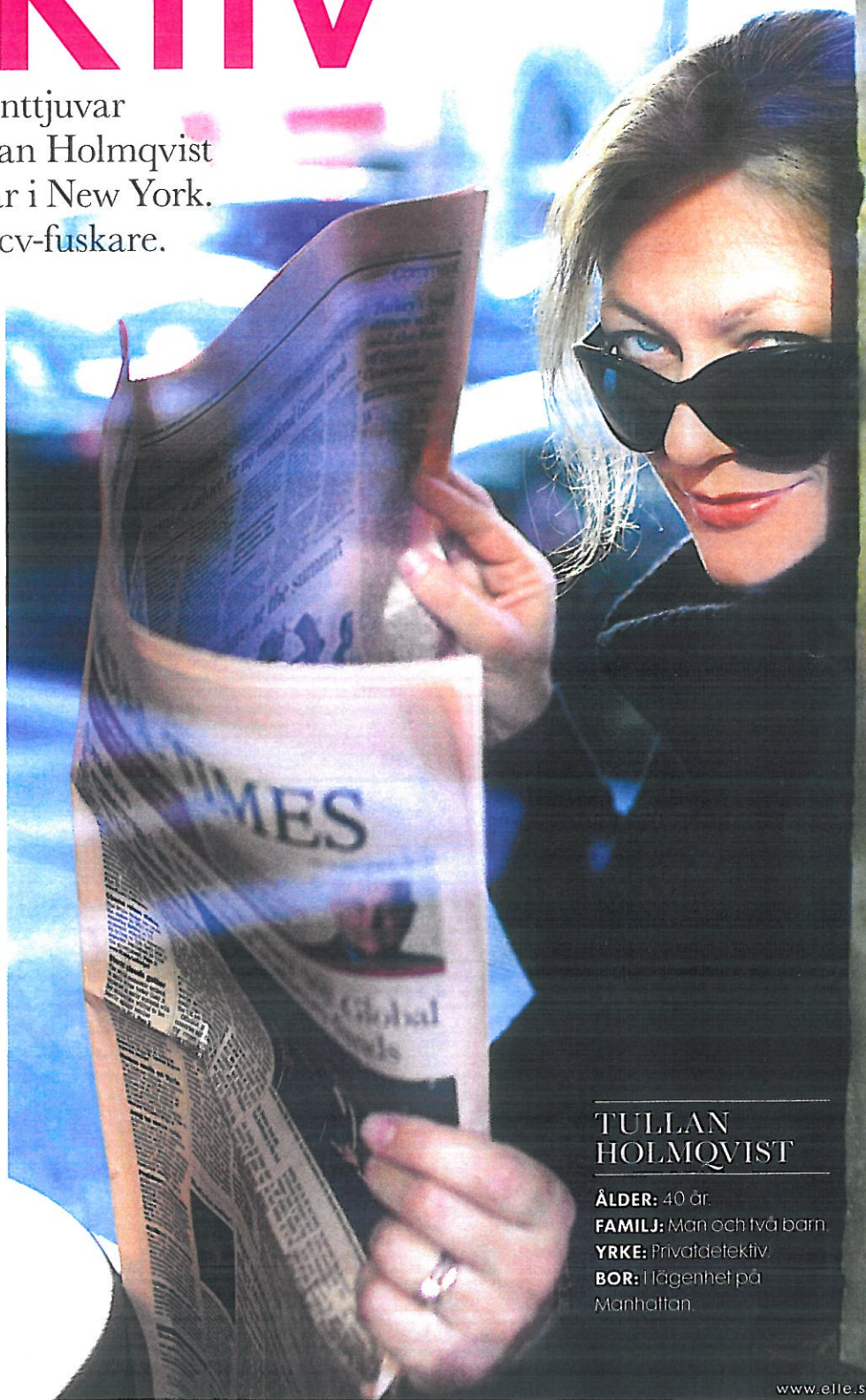
Privatdetektiv Holmqvist är hemlighetsfull. Lång, elegant och med en mage som avslöjar en graviditet i slutfasen anländer hon till ett anonymt kafé nära tingshuset på nedre Manhattan. Byggnaden som många förknippar med tv-serien *Law and order* – världens mest seglivade kriminalserie som Tullan Holmqvist dessutom medverkat i – är en viktig informationskälla. De allra flesta uppgifter hittas dock på nätet.

– En smart personalchef kollar upp dem som sökt jobb på Google. Vi får självklart fram mer, men få är medvetna om hur mycket information som går att googla fram av vem som helst.

Lögner är vanliga på cv:t. Enligt en undersökning gjord av Careerbuilder.com hade 57 procent av de tillfrågade rekryterarna upptäckt osanningar i jobbsökningar. Ofta handlar det om utbildningar som inte avslutats, men Tullan Holmqvist har också avslöjat familjedramer och allvarliga brott.

– I ett fall som vi undersökte fick vi fram att personen mördat en annan människa, säger privatdetektiven med pokeransikte.

När jag googlar Tullan Holmqvist får jag fram att hon har minglat på en Fendifest, agerat i en Norénpjäs på Manhattan och är gift med en italiensk kompositör. De andra pusselbitarna får jag till en början lirka fram. Tullan Holmqvist, som tränats i att se om människor ljuger, är nämligen van att observera. Vanligtvis är det hon som styr samtalen genom att ställa frågor. Att sitta på andra sidan planket och själv svara på frågor har hon svårare för. Orden vägs varsamt och meningarna utlämnar ofta detaljer. Pusselbitarna levereras dock, om än med viss försiktighet. ▶

TULLAN HOLMQVIST

ÅLDER: 40 år.

FAMILJ: Man och två barn.

YRKE: Privatdetektiv.

BOR: I lägenhet på Manhattan.

Som liten var Tullan Holmqvist familjens mästare på Cluedo. Hon växte upp i flera olika länder på grund av att hennes pappa jobbade för FN, och miljöombytena la enligt henne själv grunden för jobbet som privatdetektiv.

– Jag blev uppmärksam och väldigt intresserad av folk. Man måste vara bra på att sätta sig in i hur folk tänker i det här jobbet. Frågor jag ställer mig är: Vilka grupper skulle den här personen vara med i och vilka val skulle han eller hon göra?

Enligt Tullan Holmqvist är det framför allt psykologer och journalister som söker sig till yrket. Själv jobbade hon i några år som researcher på Global business network och svarade sedan på en jobbannons i New York

”Ska man följa efter någons fru kostar det mycket pengar.”

times. Efter fem år fick hon sin detektivlicens och numera jobbar hon på egen hand.

– Det är ett väldigt kreativt jobb. Jag gillar de internationella fallen bäst eftersom de är som mysterium. Folk är väldigt bra på att gömma information, men i bedrägerifall där pengar försvunnit ut ur landet kan det vara att vi tar dem på en liten underskrift som finns i Schweiz.

Fall som rör någons privatliv är jobbigare. Privatdetektiven avslöjar att hon jobbat med fall där barn kidnappats och fall med män som slagit sina fruar, men går inte in på några detaljer.

– Vi tar fram den information som finns, men vi avgör inte vad som är rätt eller fel. Det är därför alltid de personliga sakerna är jobbigast. Det går inte att vara oberörd när ett barn kidnappats.

Två veckor efter vår fikastund tar Tullan Holmqvist emot i sin lägenhet på Upper East Side. Magen är om möjligt ännu större, men privatdetektiven jobbar på vid skrivbordet som står inträngt bakom en soffa i vardagsrummet. Spaningsarbete förekommer, men ofta är det i hemmet med en kopp örtte framför sig som hon gör sina avslöjanden.

– Ska man följa efter någons fru kostar det mycket pengar, säger hon och tillägger att otrohetsaffärer är något hon undviker.

Det finns detektiver som är specialiserade på familjefall, i USA är det en relativt stor marknad. Tullan undviker dock den delen av branschen.

– Fallen kan vara väldigt komplicerade och känslomässiga och oftast behöver man följa efter folk vilket jag inte längre gör.

TULLAN HOLMQVIST är mån om att avdramatisera detektivarbetet även om hon erkänner att hennes jobb påminner om Lisbeth Salanders minus hackandet. Enligt henne är film och verklighet två olika saker, men hon berättar ändå spännande detaljer som att FBI årligen höll lektioner i hur man försvinner i en folkmängd hos hennes tidigare arbetsgivare och att hon är drillad i kroppsspråk för att se när människor ljugar. Den svenska privatdetektiven älskar dessutom deckare och gillar speciellt serien *Damernas detektivbyrå*.

När arbetsgivare anlitar Tullan Holmqvist spenderar hon i ett första läge tio timmar med varje fall. Brottsregister, artikelarkiv och nätet genomsöks för att kunna få en bild av personen. I USA finns flera uppmärksammade fall där personen inte visat sig vara den han eller hon utgett sig för att vara. Det allra mest kända är Frank Abagnale jr som jobbade som pilot på Pan Am utan utbildning och som många känner till tack vare filmen *Catch me if you can* med Leonardo DiCaprio. Ofta undersöker Tullan Holmqvist människor som söker chefsjobb, men hon påpekar att privatdetektiver anlitas på allt fler nivåer. Både utomlands och i Sverige.

– Det handlar om att ett företag vill kunna lita på sina anställda. De vill anställa någon som är ärlig och som inte har några skelett i garderoben.

Enligt Tullan Holmqvist skapar hon en form av personporträtt. Hennes råd till oss vanliga människor är att vara selektiv med informationsspridningen. Facebook äger alla statusuppdateringar, sms på företagsmobilen ägs av företaget och detsamma gäller jobbmejl. Bara i Sverige finns flera fall där personer blivit av med jobbet på grund av saker de skrivit på Facebook.

– En dataexpert på FBI som jag känner säger alltid att ingenting försvinner på nätet. Jag råder därför alla att vara försiktiga. Vi som är vana att söka information hittar det mesta om någon betalar. □

KROPPSSPRÅKET SOM AVSLÖJAR SANNINGEN

- Tittar med ögonen till vänster – minns något och tänker på något som han eller hon kommer ihåg.
- Tittar med ögonen till höger – hittar på något.
- Nuddar näsan – ljugar. Gömmer händerna – gömmer sig.
- Armarna i kors – håller inte med, vill inte lyssna, försvarar sig.
- Biter i läppen – nervös, stressad.

SÅ BLIR DU PRIVATDETEKTIV I USA

För att få licensen för att kunna arbeta som privatdetektiv krävs tre års arbetslivserfarenhet som utredare/researcher hos polisen eller hos en privatdetektiv, tre rekommendationer från tidigare kollegor, fem karaktärsvitnen samt ett test. För att få jobb som researcher eller utredare krävs ofta en journalistutbildning, eller erfarenhet av journalistiskt arbete, eller en psykologutbildning.